

BAHADIR YENİŞEHİRLİOĞLU'NUN "BEYAZ USTA SİYAH ÇIRAK" ROMANININ TAHLİL DENEMESİ

A TRIAL OF NOVEL ANALYSIS: "WHITE MASTER BLACK APPRENTICE" BY BAHADIR YENİŞEHİRLİOĞLU

Özlem TÜFEKÇİ•

Oz

Bahadır Yenişehirlioğlu son dönem Türk edebiyatının önemli isimlerinden biridir. Güçlü bir medeniyet inşası için romancılığın çok önemli olduğunu vurgulayan yazar, medeniyet inşası için nesillere ulaşmak ister. Kültürel kodları bugün ile harmanlayarak evrensel bir bakış açısıyla nesillere romanları aracılığıyla sunar. Bu anlayışa yazdığı romanlarından biri de "BEYAZ USTA SİYAH ÇIRAK" romanıdır. Yenişehirlioğlu bu romanında kültürel kod olarak arka planda 12 Eylül dönemini işler. Yenişehirlioğlu salt tarihe değil tarih açısıyla insan ruhuna yolculuk yapar. 12 Eylül'ü bugünle harmanlayarak romanın baş kahramanı Sarp'ın hakiki aşka ulaşma yolunda yaşadıkları, tasavvuf yolculuğundaki menkıbesini anlatır.

Bahadır Yenişehirlioğlu, romanda Sarp karakterinin aslında kendisi olduğunu çeşitli röportajlarında dile getirmiştir. Bu açıdan , Beyaz Usta Siyah Çirak romanına otobiyografik roman denebilir. Bu çalışmanın amacı, Beyaz Usta Siyah Çirak romanını incelemek ve romanın tüm boyutlarıyla anlaşılmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Roman tahlili, Bahadır Yenişehirlioğlu, Tasavvuf.

Abstract

Bahadır Yenişehirlioğlu is one of the important names of the recent Turkish literature. Emphasizing that novelism is very important for the construction of a strong civilization, the author wants to reach generations for the construction of civilization. Blending cultural codes with today, he presents them with a global view to generations through his novels. One of the novels he wrote with this perspective is "White Master Black Apprentice". In this novel, he discusses the period of 12th September as a cultural code in the background. Yenişehirlioğlu travels not only to history but to human spirit in terms of history. Blending 12th September with today, the author tells the story of Sarp, the protagonist of the novel, and what he lives on the road to true love and his epigraph on the journey of sufism.

Bahadır Yenişehirlioğlu, stated in various interviews that the Sarp character in the novel reflects himself.. In this respect, the White Master Black Apprentice can be called an autobiographical novel. The aim of this study is to examine the novel of the White Master Black Apprentice and to make the novel understood in all dimensions.

Keywords: Novel analysis, Bahadır Yenişehirlioğlu, Sufism.

Giriş

Bahadır Yenişehirlioğlu 1962'de Manisa Akhisar'da doğmuştur. Büyük dedesi 1892'de İzmir'in ilk belediye başkanı valisi olan Yenişehirli Ahmet Efendi'dir. 1979 yılında Akhisar Lisesi'ni bitirmiştir. Liseyi bitirdikten sonra Paris'e gidip empresyonistlerin izini takip edip ressam olmak istemiş fakat annesinin engellemesi üzerine hukukçu olmaya yönelmiştir. Çin, Fransa, İspanya, İsviçre, İtalya, Vatikan, Almanya, İngiltere, Bosna Hersek, Karadağ, Hırvatistan, Fas, Tunus, Mısır, İran, Pakistan, İsrail, Suudi Arabistan, Ürdün, Suriye, Dubai, Bahreyn gibi ülkelerde halklar, dinler, yönetimler, hukuk sistemleri ve toplum üzerine araştırmalar yapmıştır. Pek çok sivil toplum kuruluşunda görev almıştır. Hukuk tahsili ve dünyanın pek çok ülkesine yaptığı seyahatlerin kendisine katkısını anlatırken şunları söylemiştir:

"Yaşadığım dünyayı tanımak istedim. Seyahatlerimi bu amaçla yaptım. Farklı kültürleri, insanları, toplumları tanımak insanın kimyasını değiştiriyor. Müspet yönde tabii. Daha geniş, daha perspektifli bakabiliyorsunuz hayata. Empati yapabiliyor ve gani gönüllü oluyorsunuz. Hukuk mesleği de beni aynı şekilde çok besledi. Farklı hayatların en mahremlerinde seyahatler etmek, insan hikayeleri biriktirmeme sebep oldu. Mısırdaki sokakta bir fisebilillah ile kaldırıma oturup ve hiç konuşmadan sadece gözlerimin içine bakarak ve birbirimize muhabbet göstererek aynı ekmeği sokak ortasında bölüşerek yemenin lezzetini anlatmam mümkün değil." (Yenişehirlioğlu, Bahadır. (2017, 3 Ağustos).

Yenişehirlioğlu, uzun süre tasavvuf eğitimi almıştır. Ailesinde siyasetçiler, akademisyenler vardır. Aldığı tasavvuf eğitiminin de etkisiyle romanlarında tasavvuf unsurlarına sıkça yer verir. Çoğu romanının esas kurgu unsurunu baş kahramanların menkıbesi oluşturur. Hakika aşka ulaşma noktasında

kahramanların başlarından pek çok olay geçer. Maddeden sıyrılıp her şeyin özünün aynı ve tek merkezli olduğunu romanları aracılığı ile okuruna anlatır.

Yenişehirlioğlu için güçlü bir medeniyetin inşası için romancılık çok önemli yer tutar. Medeniyet inşasında aktif rol alacak olan genç nesildir. Yenişehirlioğlu medeniyet inşa edecek genç nesil için kültürel kodlarımızı bugünle harmanlayarak evrensel bir bakış açısıyla sunmak ister. Bu amaçla edebiyatın kendisine göre en güçlü kolu olan romancılığı seçer. Romanlarında kültürel kodları sunarken tarih perspektifinden insan ruhuna derinlemesine yolculuk yapar.

Kültür kodları ve zaman bağlamında, Beyaz Usta Siyah Çırac romanında 12 Eylül; Kerime romanında ezanın Türkçe okunduğu yıllar; Son Hasat romanında şizofren bir nesil ve dönem; Aşk Cephesi romanında Çanakkale; Aşk Çölü romanında Yemen; Kanaviçe romanında Tehcir Meselesi; Kara Güneş romanında 15 Temmuz'un 40 yıl önce nasıl başladığı; Tahsin Paşa romanında ise Abdülhamit dönemi bugünle harmanlayarak anlatır. Tahta At romanı ise diğerlerinden farklıdır. Belirli bir zamanı konu edinmez.

Yenişehirlioğlu Beyaz Usta Siyah Çırac romanında yukarıda tespit ettiğimiz romancılık anlayışını oluşturan iki ana unsuru kullanmıştır. Kültürel kod olarak 12 Eylül'ü kullanıp, Sarp karakteriyle de hakiki aşka ulaşmaya çalışan insanın menkıbesini yazmıştır. Yenişehirlioğlu romandaki Sarp karakterinin aslında kendisi olduğunu katıldığı televizyon programlarında açıkça dile getirmiştir.

Yenişehirlioğlu, Cins dergisi ve Diriliş Postası gazetesinde düzenli olarak yazılarını yayımlamaktadır. Yazarlığın yanında aktif olarak oyunculuk da yapmaktadır. Yedi Güzel Adam dizisinde İsmail Efendi, Sevda Kuşun Kanadı'nda Saatçi Hüsnü rollerinde yer almıştır. Halen devam etmekte olan Abdülhamit dizisinde Tahsin Paşa rolüyle izleyicinin karşısına çıkmaktadır.

1.Romanın Özeti

Yazar romana "Bu benim menkıbem." sözleriyle başlar. Siyah Usta Beyaz Çırac romanı Sarp'ın kendini bulma, hakikate ulaşma serüvenini anlatır. Roman boyunca okuduklarımız Sarp'ın menkıbesi niteliğindedir.

Sarp annesiyle birlikte 12 Eylül sonrası cezaevine koyulan ağabeyi Evren'i ziyaret için Bayram'da Ankara'ya gider. Yanlarında ev yapımı baklava da götürürler. Fakat baklavaları içeri almazlar. Evren idam cezasıyla yargılanmaktadır. Evren'in öğrencilik yılları Eskişehir'de geçer. Çalkantılı dönemlerdir. Okulu bitirip eve döner. 12 Eylül döneminde karakola çağrılır. 70 gün Eskişehir karakolunda tutulur. Oradan Ankara'ya gönderilir. 6 yıl cezaevinde kalır. Bu sürede Sarp ona onlarca kitap götürür. Babasının ölümünü ona söylemezler. Sarp babasının ağzından Evren'e mektuplar yazar. Evren beraat olduktan sonra ailenin içinde yeni bir ümit yeşerir. Evren'in ölümüyle bu ümit büyümeden söner. Evren işine giderken trafik kazası geçirir. Tırın altında kalır. Sarp morgda kardeşini teşhis eder. Evren'in öğrencilik yıllarıyla ilgili kendisine anlattıklarını hatırlar. Evren'in ölümü Sarp'ın ateşleyicisi olur. Hayatında eksikler vardır.

Veli Amca İstanbul'dan gelecek misafiri için Sarp'tan yardım ister. Bu misafir Sarp'ın Kıymetlim diyeceği mürşid-i kâmilidir. Bu karşılaşma Sarp'ın kimyasını alt üst eder. Onun her hareketinden etkilenir. Manevi bir iklim girer. Ellerini öper. "Sağ ol Evladım" hitabı ondaki baba açlığını yüzeye çıkarır. Babasının ağzından duyamadığı hitabı Kıymetlisinden duyar. Namaz esnasında misafir Sarp'ı yanına çağırır. Ona kehribar tespih hediye eder. Namazdan sonra sohbetine başlar. Mesnevi okuması yapar, Hallac-ı Mansur'dan, Nakşibendi Hazretlerinden söz açar. Şems ile Mevlana arasındaki gönül macerasından bahseder. Kıymetlisi anlatırken Sarp kendine sorular sorar. Kulluğunu, Allah'ı tanıma düzeyini sorgular. Sohbetten sonra Veli Amcalardan ayrılır. Duyguları karışık, aklında ise sorular vardır. Kıymetlisinin kendisine bir kıvılcım vermesinin bir sebebi olduğunu düşünür. "Evladım" hitabının ertesinde yattığı yerde hep geçmiş hatırlar. Kıymetlisine bir baba gibi sığınma ihtiyacı hisseder.

Sarp'ın bir zaman sonra annesi vefat eder. Sezen isminde bir kadınla evlenir. Mina isminde küçük bir kızları vardır. Ailesiyle birlikte Paris'e gzmeye giderler. Krallar Galerisini gezerken D2uhan'la tanışır. Hz. Meryem üzerine sohbet ederler. Hz. Meryem'in teslimiyetini konuşurken içten içe yine kendi teslimiyetini sorgular. Duhan, Sarp'ın avucunun içine kehribar bir tespih sıkıştırır. Paris'te rüyasında Kudüs'ü görür. Zeytin Dağı'ndan aşağı yuvarlanır. Yuvarlanma bittiğinde Hz. Meryem'in önünde bulur kendini. Hz. Meryem elindeki kehribar tesbihi Sarp'a uzatır. Kan ter içinde bu rüyadan uyanır. Sarp Paris dönüşü içindeki karmaşa ile rutin hayatına devam eder. Bu yaşadıkları tesadüf değildir. Yaşadıklarını düşünür. Varoluş sebebini sorgular.

Sezen, Sarp'ın manevi desteğe ihtiyacı olduğunu düşünür. Aynı gün Mercan Amca'ya giderler. Orada aklındakilere cevaplar arar. Aradan yirmi gün geçer. Paris'te gördüğü rüyanın da etkisiyle Kudüs'e gitme isteğini Sezen'e söyler. Birlikte İsrail'e gitmek için hazırlıkları yaparlar. Tur şirketinin havaalanında

Emin Amca ile karşılaşır. Kudüs'e varırlar. Mescid-i Aksa'yı ziyaret ederler. Sarp burada secdeye varır. Secdeden kalktığına birisi ona Türkçe selam verir. Bu kişi kilisede temizlik işlerine bakan dinler tarihi uzmanıdır. Sarp Hz. İsa'nın kabri üzerine sorular sorar. Uzun uzun Hz. İsa'nın kabrinden bahseder. Kuran-ı Kerim'in Hz. İsa ile ilgili ayetlerini okur. Sezen'i daha fazla meraklandırmamak için yaşlı adamdan ayrılır. O telaşa adını dahi soramaz. Bu günün gecesinde değişik bir rüya görür. Hz. Musab'ı ve Hz. Muhammet Mustafa (s.a.v) rüyasında görür. Musab ölmüştür. Kainatın Efendisi de onun baş ucundadır. Uyanıp yemeğe indiklerinde Emin Amca'nın rüyasından haberdar olduğunu anlar. Emin Amca rüyasında gördükleri için Sarp'a Fatiha okumasını söyler. Muhabbeti bilmeyenin gerçek sevgisi olamayacağını söyler. Daha sonra Kudüs'te hep birlikte dolaşırlar. Osmanlı yapımı camiyi ziyaret ederler. Emin Amca sohbetiyle geziyi farklı bir boyuta taşır.

Kudüs gezisi sonrası İstanbul'a dönerler. Sarp vakit kaybetmeden Kıymetlisine gider. Zaten o da Sarp'ı bekliyordur. Kıymetlisi Sarp'la derin bir sohbe dalar. Onu aydınlatır. Muhabbetin kaynağına inerler. Aşk yolunda olmanın adabını, hakiki mürid-i kamilin vasıflarının anlatır. Sarp Mekke'yi, Habib'ini özler. Suudi Arabistan'a gitmeye karar verirler. Uçaktan indiklerinde kısa süre Mina'yı kaybettiklerini zannederler. Sarp bu duruma aşırı ve sert bir tepki verir. Otele yerleştikten sonra akşam namazına Ashab-ı Suffe'ye gider. Burada bir kendinden geçiş halinde Allah'a yalvarır. Aşkın doruklarına çıkar. Allah karşısında acizliğini haykırır. O esnada etrafındakiler onu izler. Jammer de izleyenlerden biridir. Namaz sonrasında Cennetü'l-Baki'nin önündeki beton oturaklara geçip konuşmaya başlarlar. Jammer kim olduğunu, ailesini, geçmişini anlatır. Ayrılırken Sarp'a Peygamberimizi rüyasında göreceğini söyler. Nitekim öyle de olur. Medine ziyaretinin de sonuna gelinir. Jammer da Sarp'la birlikte Türkiye'ye dönmek ister. İstanbul'a dönerler.

Jammer'i Gani Bey'le tanıştırlar. Gani Bey'in Jammer için ne diyeceğini önemserler. Sarp'ın içinde sorgulaması devam eder. Jammer'in doğru kişi olduğundan emin olamaz. Birtakım mistik güçleri olduğunu fark eder fakat açıklama noktasında tıkanır. Böylece iki yıl boyunca arkadaşlıklarını sürdürürler. Birlikte Mısır'a gitmeye aniden karar verirler. Sarp gitmeden Gani Bey'in yanına uğrar. Bu seyahat için onun onayını almak ister. Gani Bey bu seyahate gitmemesi noktasında fikrini açıklar. Sarp fikrinden dönmez. Hayır duasını alarak yanından ayrılır. Mısır'a giderler. Jammer, yol boyunca Hz. Hüseyin'in hikayesini anlatır. Kahire'de Hazreti Hüseyin türbesinin yanında otele yerleşirler. Sarp için Kahire farklı bir deneyim olur. Hem Firavun'un ve Ehl-i Bey'in ihtişamını bir arada görür. Fakat aradığı huzuru henüz bulmuş değildir. Kalbinde bir sızı vardır. Ertesi gün piramit ziyareti konusunda anlaşamazlar. Jammer piramitlerde cin olduğunu söyler. Cinlerle arasının iyi olmadığını anlatır. Sarp piramitleri yalnız ziyaret eder Hz. Musa ve Firavun hikayesini hatırlar. Kendi içindeki Musa ve Firavun birbirine karışmıştır.

Jammer, Sarp'a ertesi gün Luksor'a geçeceklerini söyler. Luksor'a gitmek için trene binerler. Trenin içi son derece pistir. Sarp bundan epeyce rahatsız olur. Uykuya dalar. Rüyasında abisi Evren'in hapisane ziyaretini görür. Evren babasının ölümünü sorar. Gerçeği öğrenir. Daha pek çok acı anı gelir gözünün önüne geçmişe dair. Luksor'da Jammer'in müridi Amen'in evinde kalırlar. Sarp evin kible yönünde Jammer'in resminin asılı olmasını yadırgar. Yemekte ikram edilen güvercin dolmasını yadırgar. Amen'in Jammer için tuttuğu hatıra defterini inceler. Jammer'i Mehdi olarak gördüğünü anlar. Amen para kazanıp Jammer'e verir. Jammer'e bazen Mevlana diye hitap eder. Tüm bunlar Sarp'ı iyice kuşkulandırır. Jammer hakkında yavaş yavaş kafası netleşmeye başlar. Sarp, Karnak Tapınağı gezisi sırasında Amen'le konuşur. Ona Jammer'in kendini Firavunlaştırdığını anlatır.

Amen hayatında kimse tarafından sevilmemiştir. Jammer ona sevilme hissini yaşattığı için onu ve yaptıklarını sorgulayamaz hale gelmiştir. Sarp, Jammer ve Amen birlikte bir gün yemek daveti için hazırlanırlar. Sarp odadan çıktığında Jammer ve Amen'in birisiyle tartıştığını görür. Adam Jammer'in duvardaki resmini öfkeyle yere atar. Amen adama saldırır. Jammer adamı tekmeler. Sarp gördükleri karşısında şok olur. Yemek esansında Sarp'ı Gani Bey arar. Sarp'ı uyarır. Zihnini ilahi olan şeylere sevgiden ayırıp yaratılanı sevmeye meylin tehlikesini hatırlatır.

Bu olanlardan hemen sonra Sarp, Jammer'la konuşmaya karar verir. Dost gördüğü kişiye yanlış gördüklerini tek tek söylemek ister. Halkın sömürüldüğünü, çaresizce kadercilik anlayışına kaydıklarını, sosyal adalet anlayışının olmadığını söyler. Böyle bir ortamda kendisinin ise kurtarıcı konumuna geldiğini anlatır. Jammer'in kendini kurtarıcı olarak görmesini eleştirir. Asıl yapması gereken insanların kurtarıcı beklemek yerine kendilerine inanmalarını sağlamak olmalıdır. Jammer ona karşı gelir. Kendi doğrularını anlatır. Sarp, İstanbul'a dönmek istediğini söyler. Jammer, onu son bir ziyarete davet eder. Luksor köyünde ermiş birini ziyarete giderler. Duasını almak ister. Aslında Sarp'ın kararını değiştirmek için zaman kazanmak istemektedir. Ermişi ziyaret ederler. Sarp orada İstanbul'daki Kıymetlisinden bahseder. Ermiş, Sarp'ın ait olduğu yerin Kıymetlisinin yanı olduğunu anlatır. Jammer'in da Sarp'ın Kıymetlisiyle tanışması

gerektiğini söyler. Yemekten sonra eve dönerler. Amen, Jammer'dan yüz çevirmemesi için Sarp'la konuşmaya çalışır. O konuşma esnasında Sarp, Amen'in ağzından dökülenlere şaşırır. Sanki karşısında konuşan Jammer'dır. Böylece Jammer'ın cinlere hükmettiği fikri kafasında iyice pekişmiş olur. Artık onların yanında duramayacağını anlar.

Sezen'e telefon eder. Döneceğini söyler. O esnadan Jammer odaya gelir. Sarp'ı gitmemesi için iknaya çalışır. Alttan alta tehdit dahi eder. Sarp kararlı bir tavır sergiler. Yaptıklarının tasavvufla hiçbir ilgisinin olmadığını, birtakım mistik sezilerle insanları uyuşturmaya çalıştığını anlatır. Hep dışlandığı için herkes tarafından putlaştırılmayı beklediğini söyler. Amen tüm konuşulanları kapı arkasından dinler. O esnada Sarp'ın eli Kıymetlisi tarafından verilen çakıya değer. Rüyaya dalar. Amen'in tokatlarıyla uyanır. Havaalanına gideceğini söyler. Jammer da birlite gitmek ister. Bunu duyan Amen elindeki sürahiyi düşürür, fırlayan cam parçası Sarp'ın yüzüne isabet eder. Jammer, Amen'e her eşyin bittiğini, içine attığı onca insanın ağırlığından kurtulup her şeye yeni baştan başlayacağını söyler. Amen perişan olur. İnandıklarının yanlış olduğunu kabul etmez. Jammer'dan ayrı kalmayı düşünmek dahi istemez. Sarp'ı suçlar. Kırık sürahinin sivri kulpunu boğazına saplar. Jammer çantasından yatağının üzerine düşen silaha koşar. Sarp'a ateş eder. Kurşunun kendisine yöneldiğini gören Sarp "Kıymetlim!" diye bağırır. İlahi yardımla melek kanadını çarpar ki kurşunun açısı değişir. Uyandığında hastane odasında bulur kendini. Göğsünden sarıdır. Yanı başında Mısır polisi vardır. Polisle konuşur. Amen'in öldüğünü, Jammer'in kendisini vurduktan sonra intihar ettiğini öğrenir. Sezen, Sarp'ı almak için Mısır'a gider. Birlikte İstanbul'a dönerler. Sarp, İstanbul'a dönüşten kısa bir zaman sonra Sezen tarafından Kıymetlisinin öldüğünü öğrenir. Kıymetlisi, Jammer'in Sarp'a ateş ettiği gün ölmüştür. Birlikte kabrine ziyarete giderler.

Sarp için gerçek aşka ulaşma, ikilikten kurtulma anı tetiğin çekilmesiyle olur. Böylelikle Sarp'ın menkıbesi tamamlanmış olur.

2. Romanın Yapı Unsurları

2.1 Olay Örgüsü

Beyaz Usta Siyah Çırac romanını, romanın baş kahramanı Sarp'ın menkıbesi, şeklinde tanımlamak mümkündür. Romanda Sarp'ın kendini arayıp bulması ve teslimiyet serüveni anlatılır. Gerçek ve gerçeküstünün iç içe anlatıldığı, tasavvufi boyutları olan bir arayış romanıdır.

Romanın olay örgüsünü oluşturan ana çatışma zıtlıklar üzerine kuruludur. Melek ve kartal olarak sembolize edilen gerçek Allah dostu, mürid-i kâmil melek; kendini ilahlaştıran, hakiki mürid-i kâmil olmayan kartaldır. Romanda bunların temsilcisi olarak Sarp'ın Kıymetlim dediği ismini bilmediğimiz kişi Melek; Jammer, Kartal olarak sembolize edilir.

Sarp, Veli Amca'nın evinde Kıymetlisi ile tanışır. Onu görür görmez iç dünyasında değişiklikler olur. Her tavrından etkilenir. Kıymetlisi sohbetinde Mevlana ve Şems'in yaşadıklarından, tasavvuf büyüklerinin menkıbelerinden, hakiki aşka nedir ve nasıl ulaşılır, bunlardan bahseder. Sarp tasavvufi anlamda gerçek aşka ulaşma, varlık nedenini sorgulayıp teslim noktasında kendini sorgulamaya başlar. Kıymetlisinden aldığı bu ilk kıvılcımın kendisine boşuna verilmediğini düşünür.

Jammer ise Sarp'ın hayatına Umre'de iken girmiştir. Jammer, Hz. Hüseyin tarafından kendisine bulması gereken kişilerin önceden bildirildiğini söyler. Sarp da bu karşılaşmayı aşk yolculuğunun bir parçası olarak görür. Karşılaştıkları yerin Umre gibi kutsal mekan olması Jammer'i gözünden olduğundan fazla büyütür. Sarp ilk başta Jammer'i sever. Tasavvufi anlamda aşk besler. Onu hakiki mürid zanneder. Fakat sonrasında tavır ve söylemlerinden şüphelenir. Cinlerle ilişkide olması, kible yönünde Jammer'in fotoğrafının olması, temizliğe önem vermemesi, müritlerinden para toplaması ve Amen'e adam dövdürtmesi Jammer'in görüldüğü gibi olmadığını işaretleridir. Dostu olarak Jammer'la konuşur. Yaptıklarının yanlışlığından bahseder. Jammer ilk başta kabul etmez. Sonrasında o da Sarp'a hak verir. Her şeye yeni baştan başlamak ister. Sarp'la birlikte Türkiye'ye dönmek ister. Amen intihar edince Jammer da Sarp'ı yaralar. Bu açıdan Jammer'da doğruyu görme aşamasında kendisiyle çatışır. Yaptıkları ile Sarp'ın söyledikleri arasında çatışma yaşar.

Sarp'ı bu semboller ve kişiler arasındaki zıtlığa götüren onun kendisiyle çatışmasıdır. Kendini sorguladığı, aile eksikliğini hissettiği doruk anda kendini bulabilmesi için tüm bu zıtlıkları yaşar.

Sarp ve ailesinin yaşadığı önemli bir çatışma ise 12 Eylül sürecinde ve sonrasında olur. Evren Eskişehir'de öğrenci olaylarına karışır. Karakolda kalır. 12 Eylül'de askeri darbe gerçekleşince tekrar içeri alınır. Bu süreçte ailesi yıpranır. Babasını ölümü Evren'den gizlenir. Evren bir hiç uğruna birbirine kırdırılan gençlerden sadece biridir. Yazar burada 12 Eylül sürecinde sağ-sol çatışmasının nasıl oyuncak edilerek acımasızca gençlerin öldürüldüğü mesajını verir.

Jammer'in müridi Amen diğer bir çatışma unsurudur. Kimse tarafından sevilmemiş bir kişiyken Jammer onu sever. Değer verir. Amen de Jammer'a sorgu sualsiz inanır. Onu İlahlaştırır. Sarp tarafından gerçekler anlatıldığında inanmaz. Jammer'in Sarp'la İstanbul'a gidip her şeye sil baştan başlayacağını duyunca intihar eder. Ondan ayrı kalmayı göze alamaz.

2.2 Romanın Şahıs Kadrosu

2.2.1. Sarp

Romanın baş kişisidir. En büyük savaşı kendi nefesine açar. Varlığını sorgular. En sonunda hakiki aşka ulaşmayı amaçlar. Bu roman onun menkıbesi şeklinde kurgulanmıştır. Yaşadığı mistik tecrübeler, hakiki mürşid-i kâmilini bulup teslimiyete varışı kendi ağzından okuyucuya aktarılır. Dinler tarihi okumaya meraklıdır. Bütün semavi dinlerin kitaplarını okumaya çalışır. İnsanı ve onun tarihini anlamak için peygamberler tarihi okumak gerektiğini düşünür. Veli Amca, Galip Amca, Emin Amca ve Kıymetlisi ona yol göstermiş Allah'ın hakiki dostlarıdır. Jammer ise Sarp'ın menkıbesinde kartalı temsil eden daha da içeride kendi nefisini temsil eden kişidir. Jammer gerçek mürşid-i kâmil değildir.

Annesi ve iki erkek kardeşi vardır. Aile fertleri olarak birbirlerini gerçek manada tanımadan büyürler. Sonrasında da tanıyacak zaman ve durumları olmaz. Hepsi ayrı bir yerlere savrulur. Abisi Evren cezaevinde yatar. Babasının ölümünü Evren'e söylemezler, ona babasının ağzından mektuplar yazar. Bu durum onu ruhen yıpratır. Babası çocukluk döneminde felçlidir. Baba sevgisinden mahrum büyür. Babası ona hiç "Evladım!" dememiş, hiç bayram namazına götürmemiştir. Annesinin ölümünden sonra Sezen'le evlenir. Mina isimli kız çocukları olur. Hayatta hiçbir şeyin fazlasını talep etmez. Mutsuzlukların öznesi olmamak için elinden geleni yapar.

"İşte bu yaşananlar, bu acılı günler, ailemin durumu, bu dışlanmışlık, bu kemirilmişlik hissi, yaşadığım bunca acı beni tamamlanma isteğine doğru sürüklüyor. Bunu kendi başıma yapabileceğim ana kadar yardıma ihtiyacım olacak. Bu da yine yaşayacaklarımdan öğreneceğim." (Yenişehirlioğlu, 2016, 46)

2. 2. 2. Kıymetlim-Mürşid-i Kâmil

"Kısaya yakın boyu, zarif görünümlüydü misafir. Bej rengi kumaştan dizlerinin altına kadar inen özenle dikilmiş ceketi, altında yanı renk pantolonu ve başında el örgüsü yün takkesiyle karşımda durmuştu. Beyaz sakalları, kırçılı kaşları, daha önce hiç kimsede görmediğim bir ışıkla pırıl pırıl parlayan gözleriyle bana bakıyordu." (Yenişehirlioğlu, 2016, 71)

Veli Amca'nın misafiri olarak evine gittiğinde orada Sarp'la tanışır. Ehl-i sohbet, hakiki mürşiddir. Namazdan hemen önce Sarp'ı yanına çağırır ve ona kehribar bir tespih hediye eder. Melek olarak sembolize edilir. Sarp'ın en çıkmaz anlarında ilahi kuvvetle yardımına yetişir. Mısır'da Jammer'in öldüğü gün o da İstanbul'da vefat eder.

2. 2. 3. Jammer

Abisinin yardımıyla Mısır'da EL-Ezher Üniversitesi'nde eğitim görür. Parasızlık ve daha pek çok sıkıntı yaşar. Hastalanınca ailesinin yanına Diyarbakır'a döner. Babası vefat etmiştir. Bir oğlu vardır. Efendimizin torunu Hz. Hüseyin'i Mısır'dayken yakından tanıdığını, kendisinin arkadaşı ve sırdaşı olduğunu söyler. Mısır'da yaşadıklarını anlattığında ailesi inanmaz. Hz. Hüseyin tarafından bulacakları ona tek tek gösterilir. Etrafındakiler bu söylediklerinden hareketle Mehdi olabileceğini söyler. İnsanların zaafılarından ilerler ve kendine muhtaç duruma getirir. Gümüş yüzükler ve kokular alıp satar. Etrafındaki müritleri de onun adına satış yapıp kazandıklarını ona getirirler. Kutsal beldede Sarp'la karşılaşır. Onlarca insanın içinde Sarp'ın dikkatini Jammer çeker.

2. 2. 4. Amen

Jammer'in mürididir. Jammer'e ölesiye bağlanmıştır. Ondan asla kuşku duymaz. Onu sorgulamaz. Bu bağlanışın ardında Jammer'in ondaki sevilme ihtiyacını gidermesi vardır. Çünkü Amen hayatında kimse tarafından sevilmemiştir. Üniversiteyi Türkiye'de okumuştur. Jammer için hatıra defteri tutar. Jammer'in Mehdi olduğuna inanır. Jammer için para toplar. Jammer ve Sarp Luksor'da onun evinde kalırlar. Jammer'in her şeye yeniden başlamak istemesi, Sarp'la İstanbul'a dönmek istemesi üzerine intihar eder.

2. 2. 5. Mercan Amca

Kendi halinde, yedirmeyi içermeyi seven, sohbet ehli dost bir insandır. Sarp ona geldiğinde kapıyı kızı açar. Sarp yaşadıklarını anlamlandırmak, yardım almak için Mercan Amcaya gelir. Cahillikten kurtulması için kendini tanıması gerektiğini söyler. Ana karnından mezara geçen sürenin farkında olmak gerektiğini söyler. Bu noktada tarikatler ve mutasavvıflardan bahseder. İşin özünde aşk olduğunu anlatır.

2. 2. 6. Emin Amca

Sezen'in küçükken babasıyla ziyaret ettiği aile dostudur. İyi niyetli, bilgili bir kimsedir. Kudüs'e gitmek için tur şirketinin havaalanında beklerken Sezen ve Sarp'la karşılaşır. Kudüs'ü gezerken Sarp'a Kudüs'le ilgili bilgiler verir.

2. 2. 7. Gani Bey

Fabrika sahibidir. Sarp ve Sezen Gani Bey'in fikirlerini çok önemser. Jammer'ın hakiki müşid olup olmadığını anlamak için Jammer'i onunla tanıştırlar. Jammer'in hakiki müşid olmadığını anlar fakat Sarp'ın kendi serüveni yaşaması, doğruyu kendi bulması için ilk başta Jammer hakkında kötü yorum yapmaz.

2. 2. 8. Duhan

Uzunca boylu, düzgün giyimli, yuvarlak suratlı, açık alınlı, insana güven veren siyah gözlere sahiptir. Paris'in banliyösü Mantes'ta oturur. Sarp'ı onu gördüğünde uzun yıllar tanıdığı biri hissine kapılır. Sarp ve Sezen Paris'teki Krallar Galerisini gezerken yanlarına sokulur. Fransızların, Meryem Ana'yı Paris'in bakiresi olarak tanımladıklarını söyler. Hz. Meryem üzerine sohbet açar. O da Türk'tür. Milli kimlik ve din üzerine konuşurlar. Şartlanmışlıkları eleştirirler. Türkiye'de iken din konusunu üzerine pek düşünmez. Dindar denecek biri değildir. Paris'e yerleştikten üç dört yıl sonra arkadaşlarının daveti üzerine bir sohbe katılır. Oradaki sohbet ehinden etkilenip aşk ve teslimiyet üzerine düşünmeye başlar. Sarp'ın yanından ayrılırken kartını Sarp'a verir. Ardından ona seslenir avucunun içine kehribar bir tespah bırakır. Sarp o gece rüyasında Hz. Meryem'i görür.

2. 2. 9. Evren

Sarp'ın ağabeyi. Evli ve bir çocuğu vardır. Eskişehir'de üniversite okur.12 Eylül 1980 darbesinden sonra içeri alınır. 6 yıl cezaevinde kalır. Felçli babası o içerdeyken ölür fakat ailesi ona bu durumu söylemez. Kardeşi Sarp ona babasının ağzından mektuplar yazar. Tahliye olduktan sonra trafik kazasında hayatını kaybeder.

2. 2. 10. Veli Amca

Tasavvuf yolunda ehl-i sohbet bir kişidir. Sarp'ın aile dostudur. Sarp'ı İstanbul'dan gelecek olan misafiri için evine çağırır. Sarp ve Kıymetlim dediği ustası onun evinde tanışır.

2. 2. 11. Nesrin

Sarp'ın annesi. Boylu poslu, içinde kahverengi haneleri olan yeşil gözlü, beyaz tenli bir kadındır. Hoş sohbet, düşündüğünü söylemekten çekinmeyen, korkusuz ama şefkatli biridir.

2. 2. 12. Ali Bey

Sarp'ın babasıdır. Felç olmadan önce sokakta yürüdüğünde yer titreten, insanların çekindiği bir adamdır. Zamanında kaymakam bile tokatlamıştır. Sarp'ın çocukluk döneminde felçlidir. Çocuklarına baba sevgisini veremez.

2. 2. 13. Aysel Abla

Nesrin Hanım'ın komşusudur. Kocasını erken yaşlarda kaybetmiş, iki evladını ev işleri yaparak büyütmüş güçlü bir kadındır. Acıların, zorlukların üstesinden şakaya vurarak gelir. Bu kendince bir mücadele yoludur. Evren'e götürülecek baklava için Nesrin Hanım'a yardım eder.

Alparslan ve Emrah ve Doğan romanda bir kez isimleri geçen yan kahramanlardır. Alparslan ve Emrah Evren'in cezaevinde yatan mahkumlardandır. Alparslan, Evren'in ve diğer arkadaşlarının zihninin ırzına geçmiştir. Evren, Emrah'ın üstüne basıp hücrenin deliğinden aşağıya tuvaletini yapar. Doğan ise Veli Amca'nın oğludur. Sarp, Veli Amcaların evine gittiğinde Sarp'a esprili şekilde takılır.

2.3. Romanın Zamanı

2.3. 1. Nesnel Zaman

Romanda anlatılan her şey Sarp'ın menkıbesi niteliğindedir. Her şey geçmişte aittir.

2.3. 2. Vaka Zamanı

Olayların geçtiği zaman dilimini ifade eden vaka zamanı 12 Eylül'den sonraki beş altı yıllık süreci kapsar. Yazar vaka zamanında genişletme biçimi kullanır. Çağrışım ve hatırlamalarla geriye dönüş tekniğini kullanır.

2.3. 3. Anlatma Zamanı

Romanın başkışisi Sarp'ın kendi menkıbesini anlattığı romanda anlatma zamanında sonradan aktarma yolunu seçmiştir. Tüm her şey yaşanıp bittikten sonra Sarp, kelamın gücüne inanır ve yaşadıklarını yazar. Olayların oluşu ile kaleme alınışı arasında ne kadarlık bir sürecin geçtiği belli değildir.

2.4. Mekan

2.4.1. Açık Mekan

Romanda, yurt içinden İstanbul, Ankara ve Eskişehir, Diyarbakır ismi geçer. Sarp ve Ailesi İstanbul'da oturur. Abisi Evren'i ziyaret için Eskişehir karakoluna ve Ankara'daki Mamak kapalı cezaevine gider. Diyarbakır ise Jammer'in memleketidir. Sarp yurt dışı gezilerinin arasında İstanbul'a evine döner.

Yurt dışı mekanları olarak Paris, İsrail, Suudi Arabistan ve Mısır'ı sıralayabiliriz. Sarp, Paris'e evlendikten sonra eşi Sezenle birlikte gider. Paris gitme isteği birden düşer içine. Daha önce Fırat bulmama, her şeyden kaçma isteği, sanatın ve özgürlüğün merkezi olması gibi birkaç gitme nedeni sıralar kendine. Sarp, Sezen'le Paris sokaklarını gezerken ellerindeki eski Paris gravürüyle yeni Paris'i karşılaştırır. Aradaki benzerlik onları şaşırtır. Geçmişlerini, kendi izlerini koruduklarını görürler. Sarp gördüklerinden hareketle Türkiye'yi aklına getirir. Bir karşılaştırma yapar. Türkiye'de ise geçmişin izlerinin silinmek istendiğini, koca imparatorluğun izlerinin silmek için neler yapıldığını düşünür. Kültürel bağ vurgular. Paris' Sarp'ın Duhan'la tanıştığı yerdir. Duhan, Sarp'ın manevi yolculuğunda bir duraktır.

Sarp, Paris'ten sonra İsrail'e Kudüs'e gitmek ister. Paris'te iken gördüğü rüyada kendini Kudüs'te Zeytin Dağı'nda görmesi, Kudüs'ün üç dinin temsilcisi bir şehir olması, asıl parçasının orada olduğuna dair düşüncesi Kudüs'e gitmesine sebep olur. Sezen'le birlikte giderler. Burada da manevi yolculuğu için önemli isimler ile karşılaşır. Beytül-Makdis'i, Kıyamet Kilisesi'ni ziyaret eder. Hz. İsa'nın kabrinin yeriyle ilgili bilgi edinir. Kudüs'le ilgili Sarp tarihi bilgi olarak şunları söyler:

“Sünni Müslümanlar için Kudüs en kutsal üçüncü şehir. İlk kiblemiz, Peygamberimiz Miraç'a bu şehirden çıktı. Yahudiler içinse en kutsal şehir, çünkü kutsal kitaplarına göre İsrail Kralı Davud, milattan önce Kudüs'ü Birleşik İsrail Krallığı'nın başkenti olarak inşa etti ve oğlu Kral Süleyman, ilk tapınağı şehrin içinde kurdu. Hıristiyanlar için Kudüs'ün kutsallığı, İncil'e göre Hazret İsa'nın bu şehirde çarmıha gerilmesinden geliyor. Tüm bunlar benim için be şehri enteresan kılıyor.” (Yenişehirlioğlu, 2016, 131)

Diğer bir yurt dışı mekanı Suudi Arabistan'dır. Mekke'yi özler. Karısı ve kızıyla birlikte giderler. Burada Ashab-ı Suffe'yi ziyaret eder. Allah'ın huzurunda tüm samimiyetiyle içini döker. Aşkını haykırır. Allah'tan aklındaki düğümleri çözmesini, manevi serüveninde yolunu aydınlatmasını ister. Cennetü'l-Baki'yi ziyaret eder. Orada Jammer'la konuşur.

Son yurt dışı mekanı ise Mısır'dır. Jammer Mısır'da üniversite okur. Kendisine oradayken Hz. Hüseyin tarafından bulacaklarının tek tek gösterildiğini söyler. Daha sonrasında Sarp'la birlikte Mısır'a giderler. Karnak Tapınağı'nı, Luksor Tapınağı'nı, Abu al-Haggag Camii'ni ziyaret ederler. Sarp Mısır'da piramitleri de görmek ister. Jammer oranın cinli olduğunu söyler. Piramitlere gitmek istemez. Sarp yine de piramitleri ziyaret eder. Sarp, Amen'in gözünü açması, Jammer'in gerçek yüzünü görmesi için ona Hz. Musa ve Firavun olayını anlatır.

2.4.2. Kapalı Mekân

Romanda kapalı mekan olarak Sarp'ın annesinin evi, Veli Amcanın evi, Luksor'da Amen'in evi, Evren'in yattığı cezaevi geçer. Bu mekanların romanda aktif işlevi yoktur.

2.5 . Romanın Teması

2.5 .1. Tasavvuf

Yazar, tasavvufi boyutları olan bu romanı Sarp'ın menkıbesi olarak nitelendirir. Bu menkıbenin içinde yer yer olağanüstü ancak kalbin gözüyle görülüp bilinebilen çeşitli durum ve olaylar yaşanır. Kıymetlisi Sarp'a kehribar tespih hediye eder. Sarp, Paris'te iken gördüğü rüyada Hz. Meryem avucuna kehribar bir tespih bırakır. Sarp Kudüs'te iken rüyasında Musab bin Umeyr ve Peygamber Efendimizi görür. Emin Amca Sarp'ın gördüğü rüyayı bilir ve rüyası için Fatıha okumasını söyler. Jammer'in Efendimizi rüyada göreceksin dediği gece rüyasında Efendimizi görür.

Hakiki müşid Allah yolundan gayri hiçbir yolda yürümez. Müşid, müritlerinin Allah'a ulaşma noktasında aydınlatmalı, yol göstermelidir. Romanda Mercan Dede, Emin Amca, Gani Bey, Kıymetli gibi. Kıymetlim dediği kişi Sarp'a tasavvuf ve hakiki müşitten bahsederken şunları anlatır:

“Tasavvuf, kişide fitraten az veya çok var olan manevi istidadı inkişaf ettirmektir. Her gönül tabiri caizse altında petrol bulunan bir arazi gibidir. Fakat sondaj vurulmadığı için o petrol, kendi başına hiçbir zaman dışarı çıkma imkanı bulamaz. İşte o alt zemindeki petrol, Cenab-ı Hakk'ın insana verdiği manevi bir istidattır. Bu da tıpkı akıl gibi her insanda muhtelif seviyededir.

Bu cevheri açığa çıkaracak olan müşid-i kamildir. Ancak petrolün yukarı çıkabilmesi için ta madenin bulunduğu muntıkaya kadar sondaj yapmak gerekir. Sondaj aletinin bir kayaya çarpıp parçalanmaması için de sağlam olması icap eder. Bu demektir ki manevi rehberliğine teslim olunacak

mürşidin muktedir ve dirayetli olması son derece mühimdir. Bunun da bazı kıstasları vardır. Gerçek bir mürşid-i kamili, sahip olduğu şu üç vasıfla tanımak mümkündür:

Birinci vasıf, Kitab'a ve Sünnet'e tam bir bağlılıktır. İkinci vasıf, söz ve halleriyle Allah'ı hatırlatmaktır. Üçüncü vasıf, manevi tayindir. Sonuç olarak, kalbin olgunlaşması ve manevi hakikatleri alıcı hale gelmesi sürekli tekrarlarla mümkündür. Bunun için manevi gelişim yollarını bilmek ve tatbik etmek icap eder. Bu yollardaki engelleri selamete aşabilmek için de Hak dostlarının rehberliğine ihtiyaç vardır. Her salık, manevi inkişaf için kendisine rehber olacak bir mürşit aramalı, ancak terbiyesi, altına gireceği mürşitte bazı vasıfların mevcut olup olmadığına dikkat etmelidir." (Yenişehirlioğlu, 2016, 171-172)

2. 5 .2. Peygamber Kıssaları

Sarp'ın menkıbesinde Hz. Meryem'in, Hz.Musa ve Firavun'un, Hz. İsa'nın yaşamlarına yer verilir. Hz. Meryem teslimiyet noktasındaki yüksek mertebesiyle Sarp'ın yolunu aydınlatır. Jammer nefsine yenik düşmesi ve kendini İlahlaştırması açısından Firavun'a benzer. Sarp ve Sezen'in Kudüs gezisinde Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesi ve kabri ile ilgili bölümler vardır. Hz. Adem, Hz. İbrahim, Hz. Süleyman, Hz. Zekeriya ismi geçen diğer Peygamberlerdir. Her Peygamber öne çıkan meşrebiyle anılmış ve Sarp'ın menkıbesinde ona ışık tutmuştur.

2. 5. 3. Aile Sevgisi Yoksunluğu

Sarp baba sevgisinden ve ilgisinden yoksun büyür. Babası felçlidir. Sarp'a bir kez bile "Evladım!" dememiştir. Babası onu futbol maçına hiç götürmemiştir. Kardeşlerini daha tam tanıyamadan her biri bir tarafa savrulur. Sarp'ın kendini arama ihtiyacı hissetmesinde, Kıymetlisinin ona bir kıvılcım vermesinde; duygusal manada yaşadıkları, ailevi sıkıntılarının varlığı sebep olarak gösterilir. Nitekim Jammer'a hissettiği yakınlığın ardında da aile sevgisi yatar.

"Bunun cisimle bir alakası yoktu. Öptüğüm Jammer değildi, ben aslında babamı, ağabeyimi öpüyordum. Bunu şimdi çok daha iyi anlıyorum. Şu an onu kaybettiğim andı. Canımın acıması, onda bulduğum bütün eksik parçalarımın onunla birlikte kaybolmasınaydı. Bencilce bir düşünde belki ama duygularım aynen böyleydi." (Yenişehirlioğlu, 2016, 279)

Jammer da aile sevgisinden yoksun büyür. Maddi açıdan zor koşullarda okur. Amen hayatında kimse tarafından sevilmez. Sevilme ihtiyacını karşılayan Jammer'dan ölümü pahasına ayrılmaz.

2. 5. 4. 12 Eylül Süreci

Sarp'ın abisi Evren üniversiteyi Eskişehir'de okumuştur. Öğrenciyken çeşitli siyasal hareketlere katılır. 12 Eylül'de evinden alınır ve cezaevine konur. 6 yıl cezaevinde kalır. Romanda 12 Eylül sürecinde vatan evlatlarının hiç uğruna birbirini kırdığı söylenir. Darbenin eleştirisi niteliğindeki şu dizeler önemlidir:

"Sundukları kan şerbeti, sakın!

Bu koca bir büyü

Özgürlüğün ağzında kanlı örtü

Demokrasi sunacak

Kahpenin büyüğü

Aldanmayın, ne varsa aldı götürdü

Selam dururken siz bunlara

Geçiliyor alkışlarla ırzınıza

İnanıyorum hesabı sorulacak

Dilleri çatallı, vicdanı iğdiş edilmiş bu çakallara." (Yenişehirlioğlu, 2016, 51)

Cezaevlerinde çok kötü şartlar altında kalınır. Enver hücredeyken tuvalet ihtiyacını arkadaşının omzuna çıkıp demir parmaklıktan aşağıya yaparak karşılar. Soğuk su hiç akıtılmaz. Sürekli sıcak su akıtılır. Her yer pislik kokar.

Bahadır Yenişehirlioğlu babasının ağzından ağabeyine mektuplar yazar. Bu noktada yazar romandaki Sarp karakteriyle özdeşleşir.

"12 Eylül'ün bütün ağırlığını hissettirdiği zamanlarda cezaevindeki ağabeyime babamın öldüğünü söyleyememiştim. Çünkü idam cezasıyla yargılanıyordu ve zor durumdaydı bu acıyı kaldıramazdı. Vefat eden babamın ağzından sanki yaşıyormuş gibi cezaevindeki ağabeyime uzun süre sahte mektuplar yazarak yazarlık serüvenime adım atmıştım."¹

¹ https://youtu.be/PRyUDDQ_0Ew

2. 5. 6. Mehdilik

Jammer, Mısır'da yaşadıklarını, Hz. Hüseyin'in arkadaşı olduğunu söylemesi üzerine ailesi ona Mehdi gözüyle bakar. Jammer da kendine bir kurtarıcı misyonu verir. İnsanları zayıflıklarından yakalar. İnsanlara mücadele gücü değil, koşulsuz teslimiyet aşılama çabasıdır.

3. Romanın Dil ve Anlatımı

Beyaz Usta Siyah Çırac romanında hakim anlatım tarzı tahkiye ve iç diyalogdur. Yazar özellikle Sarp, Jammer ve Amen arasındaki diyaloglarda Eski Ahit dilinden yararlanmıştır. Romanda, Sarp kahraman bakış açısı ile olayları hikaye eden baş kahramandır.

"Tüm yaşadıklarım, örselenmişliğim, yalnızlığım, aşkımla hızla yaklaşıyordu beni önce Kıymetlime, ardından da Jammer'a. İnanmakta zorlanacaksınız ama belki okuduklarınıza ama ne yalanım var ne bir abartım, hikayenin aslı bu." ((Yenişehirlioğlu, 2016, 46)

Romanda postmodern romanın anlatım öğelerinden biri olan metinlerarasılık vardır. Ayet, Eski Ahit'ten parçalar, Peygamber kıssaları, hadisler , Divan-ı kebîrden bir parça, Mantıku't-Tayr hikayesi metinlerarasılığa örnek olarak romanda yer alır.

Yenişehirlioğlu diğer romanlarında olduğu gibi burada da şiirsel anlatımdan yararlanmıştır. Yazar, Jammer'in ağzından bir şiir örneği de okura sunar.

" ...

Aşkın icra olduğu yerde

Lütuf oktur

Göz nazarını yemek

Yara almaktır

Bu bir av

Ve avcı meselesidir" (Yenişehirlioğlu, 2016, 194)

4. Sonuç

Bahadır Yenişehirlioğlu son dönem Türk edebiyatının çok yönlü ve bereketli yazarlarından biridir. Her romanında farklı bir karakterin ruhuna dokuna yazar insan ve nesil temelli romanlar yazmıştır. Yazmanın "OKU" ilahi emrinin peşinden gelen bir sorumluluk olduğunu düşünür. Bu sorumluluk hem karşı kendisine hem de topluma karşıdır. Yayımlanmış dokuz romanında bu sorumlulukla kaleme alır.

Bahadır Yenişehirlioğlu, Beyaz Usta Siyah Çırac romanı için şu ifadeleri kullanır: "Beyaz Usta Siyah Çırac benim en sevdiğim romanlarımdan biri. Aslında benim hayat hikayem. Yazmaya ilk karar verdiğim 2011 yılında ilk onla başladım. Bu atmosferin içine girmemi sağlayan Beyaz Usta Siyah Çırac'tır. Kendi şahsi menkıbemi anlattım. Benim İsrail'de Suudi Arabistan'da, Paris'te, İstanbul'da, Mısır'daki hayatım ile alakalı birebir gerçektir. Hiçbir şeyi saklamadan yazdım ama fantastik bir dille yazdım. O açıdan okuyanları önce bir çarpıp ama biraz derin okurlarsa, tasavvuf ve felsefe açısından çok şey öğrenirler." (Yenişehirlioğlu, Bahadır. (2018, 20 Nisan)

Hakiki aşka ulaşmaya çalışan Sarp, roman boyunca kendi menkıbesini adım adım oluşturur. Kartalla sembolize edilen gerçek aşktan kendisini alıkoyan her şeyle savaşı. Yazar daha romanın en başında insanın en büyük savaşının nefsiyle olan savaşı olduğunu söylemiştir. İnsanın en büyük ihtiyacı sevilme ihtiyacıdır. Eğer sevgi doğru ve gerçek kaynaktan insana ulaşmazsa insanın bütün hayatını olumsuz etkileyecek yanlış kararlar almasına yol açar. Tıpkı Amen'de olduğu gibi. En nihayetinde muhabbetin temel kaynağı ve sebebi Allah'tır. Bahadır Yenişehirlioğlu bu romanında bütün aşkların kaynağı ve tekrar yöneleceği kaynağını Sarp'ın menkıbesi aracılığı ile farklı kurgu ve temiz Türkçesi ile okuruna sunmuştur.

KAYNAKÇA

Yenişehirlioğlu, Bahadır (2016). *Beyaz Usta Siyah Çırac*. İstanbul: Timaş Yayınları.

Çetin, Nurullah (2013). *Roman Çözümleme Yöntemi*. Ankara: Öncü Kitap.

Aktaş, Şerif (2013). *Anlatma Esasına Bağlı Edebi Metinlerin Tahlili*. Ankara: Kurgan Edebiyat.

Yaykan, Muhammet Kamil. (2017) Bahadır Yenişehirlioğlu ile Sanat ve Edebiyat Üzerine. *Diyanet Dergisi*. 3 Ağustos 2017.

Damla, Cihan. (2018) Bahadır Yenişehirlioğlu ile Röportaj. GZT Haber Sitesi. 20 Nisan 2018.

https://youtu.be/PRyUDDQ_0Ew